

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 21 februari 2022

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

JORDBRUK

Lagstiftande verksamhet

3. Förordningen om utsläppande på EU-marknaden och export av produkter som är förknippade med avskogning eller skogsförstörelse
- Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Den 17 november presenterade Europeiska kommissionen ett lagförslag som syftar till att reglera tillgängliggörandet av produkter på den inre marknaden som förknippas med avskogning eller utarmning av skogar. Kommissionens målsättning med förslaget är att minska avskogningen och utarmning av skogar som konsumtion och produktion inom EU orsakar och i och med det minska de globala utsläppen av växthusgaser och minska förlusten av biologisk mångfald. Lagförslaget tar sin utgångspunkt i handelsmekanismer och spårbarhet för att stävja avskogning och skogsförstörelse som uppkommer som ett resultat av EU:s konsumtion och

produktion. Förslaget innebär att verksamhetsutövare eller handlare som tillgängliggör nötkött, kakao, kaffe, palmolja, soja och trä på EU:s inre marknad eller exporterar de här produkterna från unionen ska kunna visa att produktionen inte har skett på mark som nyligen avskogats eller, i fallet med träprodukter, gett upphov till utarmning av skogar.

Förslaget är en del i genomförandet av både meddelandet om att intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar från 2019 och strategin Från jord till bord från 2020.

På rådsmötet väntas ministrarna bl.a. diskutera vilka ekosystem och råvaror som bör beaktas för att EU:s åtgärder mot avskogning ska kunna bli mest relevant; vilka frågor i förordningsförslaget som är viktigast och förtjänar mest uppmärksamhet, samt i vilken utsträckning huvudbegreppen i avskogningsförslaget möjliggör och leder till målet att bekämpa avskogning och skogsförstörelse.

Över lag har MS välkomnat förslagets övergripande fokus även om flertalet MS samtidigt uttryckt en oro för förslagets komplexitet, delvisa otydlighet vad gäller vissa begrepp och definitioner och dess effekter på bland annat behöriga myndigheters administrativa börda.

Förslag till svensk ståndpunkt:

I många delar av världen finns utmaningar med ohållbar markanvändning med avskogning och utarmning av skogar som resultat.

Regeringen välkomnar att miljö- och klimatfrågorna prioriteras högt av kommissionen. Regeringen anser att ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart jord- och skogsbruk är av stor betydelse för ett hållbart samhälle. Regeringen anser att begreppet ”avskogning” har särskilt stor betydelse för att nå lagstiftningens syfte. Det är den globala avskogningen som är det centrala problemet att hantera och fokus bör därför ligga där.

Regeringen avser verka för att det slutliga regelverket är förenligt med det nationella självbestämmandet i skogliga frågor och att det inte riskerar att kringskära möjligheterna att utforma en kostnadseffektiv politik. Även eventuell delegering av bestämmanderätt till kommissionen bör beakta dessa utgångspunkter.

För regeringen är det prioriterat att de slutliga åtgärderna bedöms förenliga med WTO-regelverket och att de är proportionerliga, icke-diskriminerande och minimalt handelsstörande. Förordningens påverkan på handel och produktflöden behöver därför analyseras vidare.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Regeringen överlade med miljö- och jordbruksutskottet om ståndpunkten i faktaPM 2021/22:FPM25 den 1 februari 2022.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingarna ang. lagförslaget sker i en ad hoc-grupp under miljörådet. Ordförandeskapet har högt satta ambitioner för lagförslaget där deras målsättning är att rådet ska enas om en allmän inriktning till sommaren. Därefter triloger så snart Europaparlamentet är färdiga med sin första läsning.

Faktapromemoria:

2021/22:FPM25, Tillgängliggörande av produkter på den inre marknaden såväl som export från EU som förknippas med avskogning eller utarmning av skogar, Näringsdepartementet, 2021-12-21.

Icke lagstiftande verksamhet

4. Uppnå större samstämmighet mellan den gröna given, den gemensamma jordbrukspolitiken och handelspolitiken för att stödja omställningen till hållbara livsmedelssystem

- Diskussion

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg ansvarar för den gemensamma jordbrukspolitiken, Anna Hallberg för handelspolitiken och flera statsråd berörs av den gröna given.

Förslagets innehåll:

I Från jord- till bordstrategin som är en central del av Den gröna given fastslås att hållbarhet ska främjas även i det globala perspektivet, i linje med målen för strategin och FN:s mål för hållbar utveckling. EU:s handelspolitik bör enligt strategin bidra till att stärka samarbetet med tredjeländer och uppnå ambitiösa åtaganden från tredjeländer på viktiga områden såsom djurskydd, användningen av bekämpningsmedel och kampen mot antimikrobiell resistens. I EU:s frihandelsavtal ska särskilda kapitel om

hållbara livsmedelssystem ingå. EU ska också främja internationella standarder i relevanta internationella organ och uppmuntra till produktion av jordbruksbaserade livsmedelsprodukter som är säkra och hållbara.

Det finns också skrivningar om att importerade livsmedel även fortsättningsvis måste följa relevanta EU-bestämmelser och standarder och att dessa krav ska vara förenliga med WTO-regelverket.

I linje med förra årets reformbeslut av den gemensamma jordbrukspolitiken ska kommissionen i juni i år presentera en rapport om möjligheterna att kräva att importerade jordbruksprodukter, i enlighet med WTO-regelverket, produceras enligt vissa av EU:s produktionskrav vad avser hälsa, djurvälstånd och miljö. Preliminära slutsatser från rapporten kommer att presenteras på jordbruks- och fiskerådet den 20–21 mars.

Ordförandeskapets not inför jordbruks- och fiskerådet tar förutom ovan nämnda områden också upp översyn av bekämpningsmedelsrester och importtoleranser av växtskyddsmedel som inte är godkända inom EU och utökad märkning av livsmedel som verktyg för ökad samstämmighet mellan dessa olika politikområden. Vid rådsmötet kommer behovet av ökad samstämmighet att diskuteras liksom vilka verktyg som skulle kunna användas för att säkerställa detta.

Förslag till svensk standpunkt:

Regeringen stödjer kommissionens ambition att främja hållbarhet i det globala perspektivet inom ramen för från jord- till bord-strategin. Det är i grunden positivt att EU:s handelspolitik används för att främja säkra och hållbara livsmedel och uppnå ambitiösa åtaganden från tredjeländer på viktiga områden såsom djurskydd, användningen av bekämpningsmedel och kampen mot antimikrobiell resistens. Eventuella krav på produktionsmetoder för importerade produkter måste diskuteras från fall till fall för att fastställa om förslaget syftar till - och leder till - ökad hållbarhet samt är försvarbart i WTO. Syftet får inte vara protektionistiskt. Förslagets påverkan på utvecklingsländer bör också analyseras och beaktas.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte varit föremål för tidigare behandling i miljö- och jordbruksutskottet eller EU-nämnden.

5. Marknadssituationen

- Information från kommissionen och diskussion

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Generellt råder höga priser på flertalet jordbruksråvaror. Det höga kostnadsläget för insatsvaror, pressar dock lönsamheten i jordbruket. Priserna på mjölk, nötkött, fjäderfä och ägg ligger på en hög nivå både i Sverige och i EU. Priserna på griskött i EU har dock sjunkit kraftigt sedan våren på grund av ökat utbud men har stabiliserats och det finns tecken till ökande priser. De svenska priserna på griskött har varit relativt oförändrade på en hög nivå. De höjda energipriserna påverkar lantbrukets kostnader för diesel, el, handelsgödsel och foder.

Kommissionen har presenterat en analys av läget i grissektorn där de konstaterar att prisvariation i marknaden för griskött går utöver det normala och att de även påverkas av afrikansk svinpest (ASF), handeln med Kina och av covid. Det framhålls även i analysen att korta uppfödningintervall gör att sektorn svarar snabbt på signaler från marknaden. Kommissionen konstaterar att storleken på grisgårdar varierar stort inom och mellan länder.

Kommissionen framhåller att ett likviditetsstöd i form av en klumpsumma skulle vara kontraproduktiv och att grunden för detta skulle kunna ifrågasättas. Grissektorn är en stor sektor med en omsättning på ca 40 miljarder euro per år. Givet detta skulle stödåtgärder få en liten påverkan på sektorn, alternativt bli väldigt dyrt. Kommissionen konstaterar att det inte kommit någon begäran från sektorn om krisåtgärder. Sektorn har efterfrågat åtgärder för kontroll och utrotning av ASF, samt att kommissionen arbetar för acceptans av EU:s regionaliseringsmodell för bättre exportmöjligheter.

Kommissionen anser att givet de stora skillnaderna i struktur i sektorn är landsbygdsprogramsåtgärder och nationellt statsstöd de lämpligaste åtgärder. Kommissionen har även öppnat för att överväga att ge undantag för konkurrensbegränsningen för godkända producentorganisationer eller branschorganisationer, t ex för åtgärder för tillfällig produktionsbegränsning.

Kommissionen informerade senast på januarirådet om hur marknaden för jordbruks- och trädgårdsprodukter utvecklas.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen tar not om informationen. Regeringen delar i huvudsak kommissionens analys av läget i grissektorn och vilka eventuella åtgärder som kan vara lämpliga.

Regeringen konstaterar att de ökade kostnaderna för insatsvaror innebär en utmaning för många lantbrukare. Regeringen anser därför att kommissionen även fortsatt bör analysera och följa situationen noga.

Marknadsorienteringen av GJP är ändamålsenlig för att trygga livsmedelsförsörjningen och säkerställa livsmedelssäkerheten. Den har även betydelse för att utveckla en konkurrenskraftig livsmedelssektor i Europa. Det är viktiga skäl för att använda krisåtgärder restriktivt.

Det är positivt att kommissionen regelbundet informerar om marknadssituationen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Marknadssituationen var senast föremål för överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 13 januari 2022 och samråd med EU-nämnden den 14 januari 2022.

Övriga frågor

6. a) Rapport om växtskyddsåtgärder för import till unionen och om utvidgning av användningsområdet för växtpass inom unionen

- Föredragning av kommissionen

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Rapporterna från EU kommissionen gällande utvärdering och uppföljning av importregimen för växter respektive systemet för växtpass inom EU tas upp för en första presentation och diskussion i rådet. Målsättningen innan slutet av det franska ordförandeskapet är att producera ett dokument som indikerar vägen framåt.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte varit föremål för tidigare behandling i miljö- och jordbruksutskottet eller EU-nämnden.

6. b) EU-lagstiftning som avser kommersiellt innehav och försäljning av hundar

- Information från den danska delegationen

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Danmark vill på jordbruks- och fiskerådet lyfta de ökande problem med djurvälstånd och smittor som erfarits till följd av den ökande kommersiella handeln med hundar från andra länder. I den not som Danmark lämnat inför mötet, föreslås att kommissionen, som ett led i den aviserade översynen av djurskyddslagstiftningen, ska lämna förslag till en gemensam reglering av hållande av hundar för kommersiell handel i EU. Detta i syfte att förbättra djurvälstånden och djurhälsan samt för att öka konsumentskyddet. Danmark vill även gärna dela med sig av sina erfarenheter av sin nationella reglering av kommersiell hundhandel som genomfördes 2007.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte varit föremål för tidigare behandling i miljö- och jordbruksutskottet eller EU-nämnden.